

КОСІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

СИЛАБУС АВТОРСЬКЕ ПРАВО 2025-2026 н.р.

Кафедра	Декоративне мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання	4-й
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Вид дисципліни	вибіркова

Викладачі:

Гніздюк Таїсія Віталіївна

+380680506457, kabun.taisiya@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Заняття: згідно розкладу.

Формат викладання дисципліни «Авторське право» включає наше з вами живе спілкування, практичну роботу в аудиторії, а також самостійну роботу. Лекційні заняття розкриватимуть певну тему згідно плану курсу. На практичних заняттях ви матимете змогу виконувати заплановані завдання. Самостійна робота націлена на засвоєння теоретичного матеріалу та вдосконаленні вмій і навиків.

Консультації. Заняття відбуватимуться відповідно до розкладу, де проходитимуть усі консультації, пов'язані з виконанням завдань. Якщо вам потрібні додаткові індивідуальні консультації, які стосуються змісту курсу, ваших робіт, чи інших питань, пов'язаних з освітнім процесом, ми можемо зустрітися за попередньою домовленістю. Ви можете також використовувати для комунікації e-mail, виключно в робочі дні, намагатимемось оперативно відповідати на ваші запитання.

Умови листування: В темі листа необхідно вказати назву дисципліни та прізвище автора (наприклад, Авторське право Гніздюк), анонімні листи не розглядаються. Назва файлу має містити прізвище і завдання. Формати: тексти — pdf, doc, docx, ілюстрації – jpeg.

Дистанційне навчання: Навчання проводиться дистанційно у зв'язку із відповідними розпорядженнями щодо впровадження заборон відвідувати КДІДМ. В цьому випадку консультації будуть проводитись в онлайн-режимі, а лекційні заняття на платформі Zoom, основним джерелом контакту буде електронна пошта. Якщо вам необхідна додаткова інформація чи обговорення питань, що стосуються дисципліни, можете використовувати інші засоби зв'язку.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни):

Вивчення дисципліни базується на знаннях, які одержали студенти після вивчення історії мистецтва, основи наукових досліджень, філософії і дозволяє формувати набуті вміння під час опанування дисциплін: «Експериментальні технології в текстилі», «Авторський метал», «Дипломне проектування», «Переддипломна практика».

НЕОБХІДНІ НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Показ робіт із методичного фонду. Демонстрація матеріалу за допомогою лабораторних приладів. Ознайомлення студентів з електронними версіями матеріалу з дисципліни та застосування додаткової літератури з дисципліни та методичних рекомендацій.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість кредитів	3 (90 год)
Вид занять	Кількість годин
Лекції	10
Практичні	30
Самостійна робота	50

Семестр 8 – 4 год/тиж.

Анотація: Навчальна дисципліна «Авторське право» передбачає системний виклад матеріалу відповідно до робочої програми. Соціокультурна діяльність є педагогічно спрямованою системою організації дозвілля, що стимулює формування гармонійно розвиненої особистості шляхом включення її в процес безперервної освіти, оволодіння цінностями культури, соціальної, науково-технічної та художньої творчості. Вивчення дисципліни «Авторське право» знайомить студентів з теоретико-методологічними засадами дисципліни, основами менеджменту соціально-культурної діяльності, сценарними основами управління соціально-культурною діяльністю та соціально-культурним програмуванням як засобом управління соціально-культурною діяльністю.

Мета: Метою вивчення дисципліни «Авторське право» є формування у студентів цілісної системи знань про правову охорону об'єктів авторського права (творів науки, літератури і мистецтва) та об'єктів суміжних прав (виконань, фонограм, відеограм, передач організацій мовлення).

Об'єкти авторського права є результатами інтелектуальної творчої діяльності людини, які активно використовується майже в будь-якій господарській, в тому числі комерційній, діяльності (науковій, проектній, ІТ, дизайнерській, архітектурній, інженерній, медичній, рекламній тощо). Активне використання об'єктів авторського права і суміжних прав в особистій сфері життя та у господарській діяльності свідчить про необхідність вивчення правових засад набуття цих прав, їх практичної реалізації та захисту від можливих порушень.

Завдання: Основним завданням вивчення курсу є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти, вміння застосовувати специфічні особливості авторського права соціокультурної діяльності, засвоїти підходи щодо впровадження авторського права в культурно-мистецькій сфері; зрозуміти суть і специфіку права; вміти застосовувати специфічні особливості авторського права.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні теоретичні, нормативно-правові засади, права, обов'язки та гарантії у сфері володіння, користування та розпорядження об'єктами авторського права;
- системи законодавства, що регулює відносини у сфері авторського права і суміжних прав; умов правової охорони творів та об'єктів суміжних прав;
- визначати підстави набуття авторських і суміжних прав.

вміти:

- планувати, моделювати та аналізувати процес авторського права;
- здійснювати психолого-педагогічну діагностику;
- вивчати і накопичувати досвід захисту авторського права системою культури та мистецтва;
- спостерігати, виявляти, узагальнювати та оцінювати результати права;
- постійно підвищувати свою культуру, використовувати досягнення з авторського права на практиці у власній діяльності.

Під час курсу формуються та розвиваються наступні компетентності, закладені в освітній програмі «Декоративне мистецтво» (ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тиждень	№ теми	Методи викладу	Зміст	Години			
				Усього	лекції	практичні	СРС
VIII семестр							
МОДУЛЬ 1. Теоретичні засади авторського права.							

1	1	Лекція, Практич на робота	Поняття, основні завдання, функції, принципи та джерела авторського права. ПР: Виконати практичне завдання «Завдання та функції авторського права». СР: Опрацювати матеріали по темі «Поняття права інтелектуальної власності. Поняття авторського права. Основні завдання та функції авторського права. Принципи авторського права. Джерела авторського права».	12	1	3	5
2	2	Лекція, Практич на робота	Еволюція авторського права і суміжних прав. ПР: Розробити проект на основі вивченої теми «Виникнення та розвиток авторського права.». СР: Опрацювати матеріали по темі «Становлення системи правової охорони авторського права і суміжних прав в Україні. Становлення та розвиток державного управління в авторському праві та суміжних правах. Становлення та розвиток законодавства з авторського права та суміжних прав».	19	1	13	5
3	3	Лекція, Практич на робота	Суб'єкти та об'єкти авторських прав. ПР: Підготувати презентацію та тему «Суб'єкти авторського права. Автори творів. Співавторство». СР: Опрацювати матеріали по темі «Спадкоємці та інші суб'єкти авторського права. Поняття, форми та ознаки об'єкта авторського права. Види об'єктів авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права».	19	1	3	5
4	4	Лекція, Практич на робота	Зміст та умови дії авторського права. ПР: Підготувати доповідь на тему «Дуалізм авторського права». СР: Опрацювати матеріали по темі «Строк чинності авторського права. Вільне використання творів без виплати винагороди. Вільне використання творів з виплатою винагороди».		1	3	5
5	5	Лекція, Практич на робота	Виникнення і здійснення авторського права. ПР: Виконати практичне завдання на тему «Реєстрація авторських прав». СР: Опрацювати матеріали по темі «Державна реєстрація авторського права в Україні. Порядок здійснення державної реєстрації авторського права та договорів, які стосується права автора на твір.».		1	3	5
Практичне завдання: Підготувати реферат на тему «Підходи впровадження авторського права».							
Всього:				45	5	15	25
МОДУЛЬ 2. Авторське право та суміжні права							
6	6	Лекція, Практична робота	Розпорядження авторськими правами. ПР: Виконати практичне завдання на тему «Договір про передачу (відчуження) авторських прав. Договір замовлення». СР: Опрацювати матеріали по темі «Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на твір відповідно до Цивільного кодексу України».	10	1	3	5

7	7	Лекція, Практична робота	Охорона суміжних прав виконавців, виробників фонограм, відеограм та організацій мовлення. ПР: Підготувати презентацію та тему «Суб'єкти суміжних прав. Об'єкти суміжних прав». СР: Опрацювати матеріали по темі «Сфера дії суміжних прав. Права виконавців, виробників фонограм, відеограм та організацій мовлення. Строки чинності суміжних прав. Обмеження майнових суміжних прав».		1	3	5	
8	8	Лекція, Практична робота	Правові основи захисту авторського права і суміжних прав. ПР: Виконати практичне завдання на тему «Порядок захисту порушених прав». СР: Опрацювати матеріали по темі «Способи цивільно-правового захисту авторського права і суміжних прав. Способи забезпечення позову у справах про порушення авторського права і суміжних прав».		1	3	5	
9	9	Лекція, Практична робота	Міжнародна система охорони авторського права і суміжних прав. ПР: Підготувати доповідь на тему «Проблеми співвідношення норм національного законодавства та норм міжнародного права». СР: Опрацювати матеріали по темі «Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Всесвітня конвенція про авторське право. Римська конвенція про 7 охорону прав виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення. Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм».		1	3	5	
10	10	Лекція, Практична робота	Правова охорона авторського у Європейському Союзі. ПР: Підготувати доповідь на тему «Правова охорона авторського права і суміжних прав у ЄС». СР: Опрацювати матеріали по темі «Загальні засади права інтелектуальної власності ЄС».		1	3	5	
Практичне завдання: Підготувати реферат на тему «Нетрадиційні результати авторського права».								
Всього:					45	5	15	25

ЛІТЕРАТУРА

- Надобко С. В. Інтелектуальна власність: навчально-методичний посібник для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форми навчання. – Харків: ХДАДМ, 2019. – 244 с.
- Афанасьєва К.О. Захист інтелектуальної власності в шоу-бізнесі: Навч. посіб. – К.: ВАІТЕ, 2009. – 256с.
- Доповідь ВОІВ 1994 року «Використання персонажів у торгівлі» - «CHARACTER MERCHANDISING»
December 1994
http://www.wipo.int/export/sites/www/copyright/en/activities/pdf/wo_inf_108.pdf
- Капіца Ю.М. Авторське право і суміжні права в Європі: монографія / Ю.М. Капіца, С.К. Ступак, О.В. Жувака. – К.: Логос, 2012. – 696 с.

5. Капіца Ю.М. Охорона авторського права при комерційному розповсюдженні або вільному доступі до електронних наукових видань у мережі Інтернет: вимоги, обмеження, досвід/ Наука України у світовому інформаційному просторі.— № 11, 2015.—С. 45–55.
6. Капіца Ю.М., Шахбазян К.С. Застосування ліцензій відкритого доступу при розміщенні матеріалів наукових журналів в електронному середовищі / Наука України у світовому інформаційному просторі.— № 13, 2016.—С. 62–70.
9. Петренко С.А. Охорона комп'ютерної програми як об'єкта інтелектуальної власності: теорія і практика : монографія / С.А. Петренко – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф», 2011. – 172с.
10. Посібник для суддів з інтелектуальної власності /І.М. Бенедисюк та ін. К.: К.І.С., 2018. 424 с. (електронний ресурс).
11. Право інтелектуальної власності: Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / За заг. ред. М.В.Паладія, Н.М.Мироненко, В.О.Жарова. – К.: Парламентське видавництво, 2006. – 432с.
12. Право інтелектуальної власності: Акад.. курс: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів / О.П. Орлюк, Г.О.Андрощук, та ін.: За ред.. О.П.Орлюк, О.Д. Святоцького. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – 696с.
13. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): Монографія / Відп. ред.. Я.М. Шевченко. – К.: КНТ, 2008. – 626с.
14. Судова практика Суду Європейського Союзу у сфері інтелектуальної власності. Київ, 2016. – 220 с.
15. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). – Т.6: Право інтелектуальної власності / За ред.. проф.. І.В. Спасибо-Фатєєвої. – Серія «Коментарі та аналітика». – Х.: ФО-П Лисяк Л.С., 2011. – 592с.
16. Штефан О.О., Штефан А.С. Авторське право і суміжні права у рекламі : Монографія / Штефан О.О., Штефан А.С. К.: ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2009. – 148с.
17. Штефан А. Пародія на музичний твір з текстом в порядку вільного використання творів // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2016. - № 5. – С. 66-73.
18. Яворська О. Управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав // Підприємництво, господарство і право. – 2016. - №7. – С.26-30. Режим доступу: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2016/07/5.pdf>.
19. Вахонєва Т.М. Авторське право і суміжні права в Україні: навчальний посібник. К.: ВД «Дакор», 2019. – 2-ке вид., перероб і доп. - 576 с.
20. Право інтелектуальної власності: підручник / О.І. Харитонов, Є.О. Харитонов, Т.С. Ківалова, В.С. Дмитришин, О.О. Кулініч, Л.Д. Романадзе та ін.; за заг. ред. О.І. Харитонової. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 540 с.
21. Штефан А.С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту : монографія / НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ “НВП Інтерсервіс”, 2017 — 150с.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять (лекційні та семінарські). Також велике значення в процесі навчання та закріплення знань має самостійна робота студентів, творча та індивідуальна робота. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Під час

самостійної роботи студент повинен самостійно опрацювати конспекти лекцій, літературу, нормативні акти, судову практику до тем, що виносяться на заняття.

Формами самостійної роботи є:

- виконання домашніх завдань;
- доопрацювання матеріалів лекції;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання додаткової літератури;
- складання конспектів тем, що виносяться для самостійного вивчення;
- підготовка до контрольних навчальних заходів.

Поглиблення знань студентів з навчальної дисципліни; напрацювання навичок самостійної роботи з науковою літературою, формування вмінь у викладенні теоретичних питань, а також у правильному застосуванні чинного законодавства – основна мета індивідуальної роботи.

Зміст – це поглиблене опрацювання навчальної літератури, рекомендованої наукової літератури, чинного законодавства й практики його застосування.

Форма виконання індивідуальної роботи узгоджується із викладачем, при оцінюванні індивідуальної роботи студента до уваги беруться наступні критерії:

- оригінальність викладення матеріалу;
- повнота розкриття теми, ступінь вирішення поставлених завдань, завершеність дослідження;
- висвітлення сучасного стану та перспективних змін об'єкта дослідження;
- дотримання логіки та послідовності викладу, володіння матеріалом обраної теми;
- якісне оформлення індивідуальної роботи з дотриманням вимог вищої школи, грамотність, особливості стилю викладу;
- ступінь особистого внеску студента, а також наявність власних аналітичних висновків;
- використання рекомендованої літератури, наявність достатньої кількості сучасних нормативних і наукових джерел.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних модульних контрольних робіт. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі заліку.

Критерії оцінювання навчальних елементів (тем).

Критерії оцінювання навчальних елементів	Поточні (за змістовий модуль)	Підсумкові
Грамотність написання	3	
Оформлення документів	8	
Креативний, індивідуальний підхід	12	12
Новаторська думка	7	12
Достовірність інформації	10	16
Сума балів	30	40
Додаткові бали		
Відвідування занять		3
Наукова поза навчальна діяльність		4

Принцип отримання суми балів за семестр є результатом накопичення балів з поточного (ЗМ1 (30) + ЗМ2(30)) та підсумкового контролю (40), отже $2 \times 30 + 40 = 100$.

Семестр	Поточне тестування та самостійна робота		Підсумкова контрольна робота	Кількість балів
5	Модуль 1			
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
	30	30	40	100
6	Модуль 2			
	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4		
	30	30	40	100

З дисципліни передбачено виконання **реферату**. За формою реферат повинен відповідати певним вимогам: необхідно за стандартом оформити титульну сторінку; викласти матеріал у відповідності до запропонованого плану, зробити відповідні висновки; обов'язковим є список літератури, в якому повинно бути не менш 5 наукових, методичних або оригінальних джерел; зміст обраної теми треба розкрити на 5-7 сторінках аркушів формату А-4 (текст 14 шрифтом через інтервал 1,5).

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких поважних причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Оцінювання здійснюється шляхом складання суми балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю. Оцінювання здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та за шкалою ECTS, де:

«А» – 90-100 балів – відмінно - (теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою);

«В» – 82-89 балів – дуже добре - (теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома - трьома незначними помилками);

«С» – 74-81 бали – добре - (теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками);

«D» – 64-73 бали – задовільно (теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками);

«Е» – 60-63 – достатньо (теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки);

«FX» – 35-59 балів – умовно незадовільно (теоретичний зміст курсу засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки);

«F» – 1-34 балів – безумовно незадовільно (теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА. Дисципліна «Авторське право» відбувається у формі живого спілкування між викладачами і студентами, практичних завдань та самостійної роботи. Студенти зобов'язані дотримуватись правил техніки безпеки, вимкнути звук мобільних телефонів та будь-яких інших пристроїв, що перешкоджають навчальному процесу. В аудиторії не допускається вживання їжі та розпивання напоїв. Позитивно впливає на оцінювання активна позанавчальна наукова та творча діяльність студента.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАННЯ. Не допустимим є спізнення та пропуски занять студентами без поважних причин. Всі пропущені теми студент повинен опрацювати і виконати вправи самостійно. Оцінювання відбувається за накопичувальною системою - поступово, якщо кількість пропущених занять без поважних причин становить 50%, то навіть за наявності всіх складових проекту студент не може отримати більше 60 балів, оскільки не зміг засвоїти матеріал на належному рівні.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Всі учасники навчального процесу в КДІДМ сповідують принципи академічної доброчесності і несуть персональну відповідальність за їх дотримання. У разі виявлення плагіату чи підміни робіт під час виконання практичних, самостійних, індивідуальних завдань, студент отримує незадовільну оцінку. Детальніше в «Положенні про академічну доброчесність».

http://kdidm.edu.ua/images/PDF/PUBLIC_INFORMATION/POLOZHENNIA/2025/Polozhenja_Pro_Akademichnu_Dobrochesnistiy_U_Kdidm.pdf

ВИКЛАДАЧ

Гніздюк Таїсія Віталіївна, викладач кафедри історії мистецтва та соціально-гуманітарних наук КДІДМ.

Учасниця конференцій, авторка наукових публікацій. Навчалася на відділах художньої обробки шкіри в Косівському коледжі прикладного та декоративного мистецтва ім. В.Касіяна, згодом в Косівському державному інституті прикладного та декоративного мистецтва та на кафедрі дизайну Львівської національної академії мистецтв.